

Taariikhda Qarsoon ee Aayadda Afartan — Tirada Siddeed iyo Tobanka

Aafo Labaad — Qaybta Shanaad

Jeff Pippenger

2026-07-15

“Furaha” matalaya dagaalkii Nineweh ee Muujintii sagaal waxa uu rumoobay taariikh dhalisay meel-rogasho, taas oo dabcan ah waxa furuhu sameeyo. Sheegashadaydu waa in dagaalkii Nineweh aanu ahayn oo keliya furihii taariikheed ee calaamadeeyey soo bixitaankii Islaamka, balse uu sidoo kale yahay fure nebiyadeed. Dhaqdhaqaaqyada nebiyadeed ee dagaalkaas ayaa dhammaan xariiqyada boqortooyooyinka waxsii-sheegidda Kitaabka Quduuska ah, sida loogu dhigay Daanyeel iyo Muujintii, la waafajinaya cutubka kow iyo tobnaad ee Daanyeel. Markaasna, tani waxay u saamaxaysaa boqortooyooyinkaas oo dhan inay ka marag furaan lixda aayadood ee ugu dambeeya Daanyeel kow iyo tobnaad, iyo tan ka sii muhiimsan—inay furaan taariikhda qarsoon ee dibadda ee aayadda afartanaad.

Oo waxaan ku siin doonaa furayaasha boqortooyada samada; oo wax kasta oo aad dhulka ku xidho waxay ku xidhnaan doonaan samada; oo wax kasta oo aad dhulka ku furto waxay ku furnaan doonaan samada. Matayos 16:19.

Sii-daynta iyo Kacitaanka Boqortooyada Maxamed

Dagaalkii Niinawaa ee sannadkii 627 wuxuu calaamadeeyey bilowgii tobanka sano ee ugu dambeeyey ee awooddii Faaris, taas oo lagaga adkaaday xeeladdii Rooma, iyadoo uu la socday ceeryaantii qaddarinta Ilaah. Wuxuu calaamadeeyey barta leexashada ee ay guutooyinkii Islaamiga ahaa ee Muxammad bilaabeen inay kacaan. Dagaalku wuxuu meesha ka saaray xannibaad hore u jirtay, xannibaad aragti ahaan sii jiri lahayd, haddii Rooma iyo Faaris labaduba sii haysteen xooggooda. Midkoodna ma haynin.

Xakamayn iyo Sii-deyn

Matalaadda nebiyadeed ee Islaamka, waxaynu ka helaynaa xakamaynta iyo sii-deynta Islaamka tan iyo hordhaca ugu horreeya ee Qorniinka, sida Saarah ay Ibraahim ugu qancisay inuu xakameeyo Haagaar iyo Ismaaciil.

Markaasaa Saaray waxay Aabraam ku tidhi, Dulmigeygu korkaaga ha ahaado; anigu addoontaydii ayaan laabtaada geliyey; oo markay aragtay inay uuraysatay ayaan quudhsanay indhaheeda; Rabbigu ha kala xukumo aniga iyo adiga. Laakiinse Aabraam wuxuu Saaray ku yidhi, Bal eeg, addoontaadu gacantaaday ku jirtaa; waxaad kula samee wax alla wixii kula wanaagsan. Oo markay Saaray si adag ula dhaqantay, ayay iyada ka carartay. Bilowgii 16:5, 6.

Xataa ka hor intii aanu dhicin, sababta Haagaar loogu soo geliyey qisada nebinnimada waa in Rabbigu Saarah “ka reebay” inay ilmo dhasho.

Haddaba Saaray oo ahayd naagtii Aabraam carruur uma ay dhalin; waxayna lahayd addoonad dumar ah oo Masri ah, magaceeduna wuxuu ahaa Haagaar. Markaasaa Saaray waxay Aabraam ku tidhi, Bal eeg hadda, Rabbigu wuu iga xanibay dhalmada; waan ku baryayaaye, addoonaddayda u gal; waxaa laga yaabaa inaan iyada carruur kaga helo. Oo Aabraamna codkii Saaray buu dhegaystay. Bilowgii 16:1, 2.

“Furaha” Muujintii sagaalaad ee la siiyey Maxamed, oo dabadeed lagu oofiyeey dagaalkii Nineweh, waxay ka dhigan tahay ka qaadista “xannibaadda” laga qaaday Islaamka wakhti kasta oo ka mid ah taariikhda nebiyadeed.

“Malaa’iguhu waxay xajinayaan afarta dabaylood, kuwaas oo loo matalay sida faras cadhaysan oo doonaya inuu iska furfuro oo ku cararo oogada dhulka oo dhan, isagoo jidkiisa ku sida halaag iyo dhimasho.” Manuscript Releases, volume 20, 217.

“Koritaanka iyo dhicitaanka” boqortooyadii Maxamed looma metelin in badan sidii koritaan iyo dhicitaan, balse waxaa loo metelay “sii-deyn” iyo “xannibaad.” Marka Islaam si nebiyaysan loo sii daayo, sii-dayntaasi waxaa lagu muujiyey dagaalkii Nineweh.

Keliya Belaayada Oo Keliya

Toddobada buunka ka mid ah, buunanka hoogga ee Islaamku oo keliya ayaa taariikhda ku fidsan sida awood joogto ah tan iyo markii markii ugu horraysay lagu soo bandhigay taariikhda nebinnimada ilaa xidhitaanka wakhtiga tijaabada. Afartii buun ee ugu horraysay, kuwaas oo lagu soo dejiyey Roomaankii galbeed, waxay meteleen Odoacer, Genseric, Atilla the Hun, iyo Alaric; sidaas darteedna waxay astaan u ahaayeen afar awoodood oo xukun ah oo daryeelka Ilaah ka yimid maalmaha ugu dambeeya, hase yeeshee u dhiggooda casriga ahi ma aha farac toos ah oo ka soo jeeda afartaas awoodood ee qadiimiga ah. Sidaas ma aha buunanka hoogga. Mar haddii Islaamku taariikhda soo galo, wuxuu sii wadaa xariiq toos ah oo sii-dayn iyo xannibaad ah ilaa si buuxda loo sii daayo marka wakhtiga tijaabadu xidhmo. Buunanka hoogga, “furaha” ‘sii-daynta’ waxaa lagu calaamadeeyey dagaalkii Nineveh.

Nikomediya iyo Luulyo 27, 1299

Hormuudku si sax ah bay u aqoonsadeen 27-ka Luulyo, 1299 inuu ahaa bilowgii boqol iyo kontonka sannadood ee ku dhammaaday 27-ka Luulyo, 1449, taas oo iyaduna bilowday saddex boqol iyo kow iyo sagaashan sannadood iyo shan iyo toban maalmood ee ku dhammaaday 11-ka Agoosto, 1840.

Qoraalkii hore waxaan ku aqoonsannay go’doomintii 1333 ilaa 1337 ee Suldaan Orhan Gazi (wiilkii Cusmaan I, aasaasihii Beylik-kii Cusmaaniyiinta) ku soo rogay Nikomediya, markuu hareereeyey magaalada muhiimka ah ee Baysaantiin ee Nikomediya. Go’doomintaasu waa gabagabada dagaalkii ka dhanka ahaa Nikomediya ee uu aabbihii Cusmaan bilaabay. Boqol iyo kontonka sannadood ee Muujintii 9:10 waxay bilaabmeen Luulyo 27, 1299, oo maadaama ay taasu tahay bilowga wax sii sheegid, taariikhda la xidhiidha taariikhdaas bilowga ah waa in la ogaadaa. Cusmaan I (aasaasihii boqortooyada Cusmaaniyiinta) wuxuu ahaa aabbaha Suldaan Orhan Gazi, kaas oo Luulyo 27, 1299 ku gaadhay guushii hore ee weynayd ee ka dhan ahayd Boqortooyadii

Baysaantiin dagaalkii Bapheus, kaas oo ka dhacay gobolka Nikomediya, meel u dhow magaalada Nikomediya; oo ahayd magaalo-madax aad u muhiim ah taariikhda Roomaanka iyo Baysaantiintii hore.

Aabbaha iyo Wiilka

Luulyo 27, 1299, ciidamadii Cusmaan waxay jebiyeen ciidan Bizaantiya ah oo uu hoggaaminayay taliye degaan. Dagaalkaas waxaa loo tixgeliyaa mid ka mid ah guulihii milatari ee waaweynaa ee ugu horreeyay ee madaxbannaan ee Cusmaan gaadhay ka dib markii uu bilaabay xoojinta awoodda Bithynia (waqooyi-galbeed Anatolia). Waxa uu calaamadeeyey tallaabo muhiim ah oo ku timid kala-guurka laga guurayay beylik Turki ah oo yar (maamul-qabiileed amiirnimo ah) loona gudbayay awood soo kacaysa oo ugu dambayntii la tartami doonta oo qabsan doonta dhulalkii Bizaantiya. Taariikhdaasu waxay calaamad u tahay bilowga xilli koboc u ah Islaamka oo ugu dambayntii horseeday dhismaha Boqortooyadii Cusmaaniyiinta xilligii dhicitaankii Constantinople sannadkii 1453. Cusmaan wuxuu adeegsaday dagaalyahanno ghazi ah (duullaan-qaadayaal xuduudeed oo leh dhiirrigelin Islaami ah), halkaas ayaana ka bilaabatay samaysanka dagaalyahannadii xuduudaha ee ghazi-ga oo isu beddelaya ciidan habaysan oo sii kobcayay laga soo bilaabo Cusmaan dabadeedna u gudbay wiilkiisii, Orhan. Waxyaabaha kale ee muhiimka ah ee dhaxalka Cusmaan ka mid ah waxaa ka mid ah in ay u saamaxday Islaamka inuu hantida sii haysto, taas oo ka duwanayd dagaalladii dagaalyahannada ghazi-ga, kuwaas oo xeeladahooda aan nidaamsanayn ee weerar-degdeg ah iyo ka-noqosho ay uga tagi jireen oo keliya qaniimadii guulahooda, hase ahaatee aan marnaba u suurtagelin wax dhul ah.

Bishii Luulyo 27, 1299, ayaa Cusmaan bilaabay olole ka dhacay gobolka Niikomediya, soddon iyo afar sano ka dibna wiilkiisii ayaa bilaabay go'doomin afar sano socotay oo lagu qaaday magaalada madaxda ah ee Niikomediya. Aabbuhu bilowgii, wiilkuna dhammaadkii. Dagaalku wuxuu ka bilaabmaa gobolka lagu matalay Niikomediya, wuxuuna ku dhammaadaa qabsashadii Niikomediya, oo ah magaalada madaxda u ah gobolka Niikomediya. Laga soo bilaabo 1299 ilaa 1337 waa muddo siddeed iyo soddon sano ah, oo si nebiyaysan tirada “siddeed iyo soddon” u astaan tahay sara kacid.

Haddaba kac, ayaan idhi, oo ka gudba dooxada Sered. Oo waannu ka gudubnay dooxada Sered. Oo wakhtigii aan kaga soo soconnay Qaadeesh Barneeca ilaa annu ka soo gudubnay dooxada Sered wuxuu ahaa siddeed iyo soddon sannadood; ilaa jiilkii oo dhan ee raggii dagaalyahannada ahaa uu ka dhammaaday xerada dhexdeeda, sidii Rabbigu ugu dhaartay iyaga. Sharciga Kunoqoshadiisa 2:13, 14.

Boqolka iyo kontonka sannadood ee ka bilaabmaya Luulyo 27, 1299 ilaa Luulyo 27, 1449 waxay ka dhigan yihiin muddadii horseedday aasaaskii Boqortooyadii Cusmaaniyiinta ee hoogga labaad ee Muujintii cutubka sagaalaad. Siddeed iyo soddonka sannadood ee qabsashadii tartiib-tartiibka ahayd ee Nicomedia waxay ku bilaabmeen aabbe (Osman) waxayna ku dhammaadeen wiilkiisa (Orphan). Muddadu waxay sawiraysaa tallaabadii ugu horraysay ee koritaan tartiib-tartiib ah oo maamul qabiileed uga gudbayo boqortooyo.

Boqol iyo kontonka sannadood laga bilaabo Luulyo 27, 1299 ilaa Luulyo 27, 1449, waxaa ku jira go'doomin afar sano ah oo calaamad u ah dhammaadka siddeed iyo soddonka sannadood. Bilowgii qabsashadii Nicomedia wuxuu ahaa kii aabbaha Cusmaan, dhammaadkiisuna waxaa lagu dhammaystiray go'doomin afar sano ah oo socotay 1333 ilaa 1337; go'doomin uu fuliyey wiilka Cusmaan.

Markii boqol iyo kontonkii sannadood dhammaadeen 27-kii Luulyo, 1449, boqorkii Byzantium, Constantine kii kow iyo tobnaad, ama Constantine-kii ugu dambeeyey ee Roomaanka bari, wuxuu Turkiyada ka dalbaday oggolaansho si uu carshiga u qabto. Taariikhdaas ilaa qabsashadii Constantinople waxaa u dhexaysay afar sannadood. Afartaas sannadood waxay ku dhammaadeen go'doomintii Constantinople, Constantine-kii ugu dambeeyeyna wuxuu ku dhintay go'doomintaas. Koritaanka Islaamka waxaa matalaya siddeed iyo soddonkii sannadood ee ugu horreeyey ee wax sii sheegiddii boqol iyo kontonka sannadood, taas oo ku dhammaatay go'doomin afar sannadood ah. Markii boqol iyo kontonkii sannadood dhammaadeen, Islaamku wuxuu gaadhay heer ay Roomaanka bari ku dulloowday xoogga ay Turkiyadu markaas haysatay. Laga bilaabo dullaayntii 27-kii Luulyo, 1449, afar sannadood ayaa horseeday dhicitaankii Roomaanka bari, iyadoo Constantinople lagu qabsaday go'doomin. Dhammaadka siddeed iyo soddonkii sannadood ee ugu horreeyey waxaa lagu calaamadeeyey go'doomin, aasaaskii Boqortooyada Cusmaaniyiintana waxaa lagu calaamadeeyey go'doomin.

38 iyo 40

Tirada siddeed iyo soddon, sida ay Muuse ku muujisay Kitaabka Kunoqoshadiisa Sharciga, waxay astaan u tahay siddeed iyo soddonkii sano ee ugu dambeeyey xukunkii afartanka sano ee warwareeggii cidlada. Sidaas daraaddeed, tirada siddeed iyo soddon, marka ay astaan ahaan taagan tahay, waxay xidhiidh la leedahay tirada afartan. Cusmaan wuxuu qabsaday dhulkii Nicomedia 27-kii Luulyo, 1299, siddeed iyo soddon sano ka dibna wiilkiisii ayaa qabsaday magaaladii caasimadda u ahayd dhulkaas. Dhulkaas iyo magaalo-madaxduba labaduba waxay ahaayeen Nicomedia. Taariikh-yahannadu waxay dagaalkan ku gartaan inuu ahaa kii ugu horreeyey ee “laba” tallaabo oo tilmaamaya bilowgii aadka u horreeyey ee soo bixitaankii Boqortooyadii Cusmaaniyiinta. Tallaabada labaad ee taariikhdu aqoonsatay waa dagaalkii Nicaea ee 1301. Halkaas aabbihii Cusmaan wuxuu qabsaday dhulkii la odhan jiray Nicaea, waxaana 1331, soddon sano dabadeed, wiilkiisii qabsaday magaaladii caasimadda ahayd ee la odhan jiray Nicaea, taas oo hore u ahaan jirtay magaalo caasimad Roomaan ah.

Marka laga hadlayo 1299 iyo dagaalkii Nicomedia, oo ahaa tallaabadii koowaad ee laba tallaabo, tallaabadii labaad waxay timid laba sano ka dib, 1301. 1299 waa astaan soddon iyo siddeed ah, laba sano ka dibna (afartan), dhulkii Nicaea waxaa qabsada aabbaha. Xiriirrada soddon iyo siddeedda iyo afartanka ee reer binu Israa'iil qadiimiga ahayd ee u kacayay inay qabsadaan dalkii ballanka ayaa lagu matalayaa Luulyo 27, 1299 iyo 1301. Labadaas tallaabo ee ugu horreeya ee kor u kaca Islaamka waxaa lagu calaamadeeyey ololeyaal ciidan oo ku bilaabma aabbaha oo qabsada dhulka, wiilkuna dhammaadka ku qabsado caasimadda dhulkaas. Markii ay labada caasimadood dhaceen, go'doomin bay ku dhaceen. Labada caasimadoodba mar bay ahaayeen caasimado ka mid ah Rooma bari.

Luuliyo 27, 1299 iyo 1301 waxay ku dhammaanayaan Agoosto 11, 1840, taas oo matalaysa taariikhda 1838, markaas oo Litch markii ugu horraysay daabacay aragtidiisa iyo saadaashiisa ku saabsan wax sii sheegidda saddex boqol iyo sagaashan iyo kow sannadood iyo shan iyo toban maalmood, taas oo ugu dambayntii ku rumoobaysay Agoosto 11, 1840. Labadii tallaabo ee kor u kacidda ee Milleriyyiinta waxay ahaayeen sannadihii 1838 iyo 1840.

“Sannadkii 1840 rumoobiddii kale ee waxsii sheegista ayaa kicisay xiise baahsan. Laba sano ka hor, Josiah Litch, oo ka mid ahaa wadaaddadii hormuudka ka ahaa wacdinta Imaatinka Labaad, ayaa daabacay fasiraad ku saabsan Muujintii 9, isagoo sii sheegayay dhicitaanka Boqortooyada Cismaaniyiinta. Sida ku xusan xisaabtiisa, quwaddan waxay ahayd in la afgembiyo ‘sanadka Masiixiga ah ee 1840, mar bisha Ogoosto gudaheeda;’ oo maalmo yar uun ka hor rumoobiddeeda ayuu qoray: ‘Haddii la aqbalo in muddadii kowaad, 150 sano, ay si sax ah u rumoowday ka hor intii aanu Deacoze carshiga fuulin oggolaanshaha Turkiga, iyo in 391-ka sano iyo shan iyo toban maalmood ay bilaabmeen dhammaadka muddadii kowaad, markaas waxay ku ekaan doontaa 11-ka Ogoosto, 1840, markaas oo la filan karo in awoodda Cismaaniyiinta ee Constantinople la jebiyo. Aniguna waxaan rumaysanahay in sidaas lagu ogaan doono inay tahay xaalku.’—Josiah Litch, in Signs of the Times, and Expositor of Prophecy, August 1, 1840.”

“Waqtigii qudhiisa la cayimay, Turkigu, isaga oo adeegsanaya safiirradiisa, wuxuu aqbalay ilaalinta quwadihii isbahaysiga ahaa ee Yurub, sidaas darteedna wuxuu isu geliyey gacanta maamul ee quruumaha Masiixiyiinta ah. Dhacdadu si buuxda ayay u oofisay wax sii sheegidda. Markii arrintaas la ogaaday, dad aad u badan ayaa ku qancay saxnaanta mabaadi’da fasiraadda waxsii sheegidda ee uu qaatay Miller iyo saaxiibbadiis, waxaana dhaqdhaqaaqii imaatinka la siiyey dardar yaab leh. Rag aqoon iyo mansab leh ayaa Miller kula midoobay wacdinta iyo daabicidda aragtiyihiisa, intii u dhexaysay 1840 ilaa 1844-na shaqadu si degdeg ah ayay u fidday.” The Great Controversy, 334, 335.

Saadaashii Litch ee ‘38 iyo araggiisii la saxay ee ‘40 waxa ay ku jiraan bayaankiisii ugu dambeeyey, kaas oo uu qoray 1-da Agoosto, toban maalmood ka hor saadaashii la saxay. Waxay ahayd rumoobidda saadaasha taas oo dunida ku qancisay habraaca saxda ah ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Soddon iyo siddeedda sannadood ee calaamadeeyey soo kaciddii Israa’iiltii qadiimiga ahayd waxa ay ku jireen labada sannadood ee ka bilaabmay gudubkii Badda Cas ilaa fallaagadii ugu horraysay ee Kaadeesh.

Maxaa yeelay nimankaas oo dhan oo arkay ammaantayda iyo mucjisooyinkaygii aan ku sameeyey Masar iyo cidlada, oo haddana tobanka jeer i tijaabiyey oo aan codkayga dhegaysan, hubaal ma ay arki doonaan dalkii aan ugu dhaartay awowayaashood; oo midkoodna kuwii iga cadhaysiiyey ma arki doono. Tirintii 14:22, 23.

Caasinnimadaas waxaa loo aqoonsaday inay tahay tii ugu dambaysay ee tobanka imtixaan. Muddadii laba sannadood ahayd ee tijaabada tobanka imtixaan, oo lagu daray siddeed iyo soddonkii sannadood ee cidlada, waxay astaan u ahaayeen 1838 iyo 1840, 1840-na waxay ka koobnayd muddo toban maalmood ah.

Bilowgii koritaanka Islaamka ee la xidhiidha Cusmaan taariikhdu markay ahayd Luulyo 27, 1299, waxa uu bilaabmayaa muddo siddeed iyo soddon sannadood ah oo ku dhammaanaysa go'doomin afar sannadood ah sannadkii 1337. Luulyo 27, 1299, waxay ahayd tii ugu horraysay laba tallaabo oo taariikhyahannadu ku aqoonsadaan inay yihiin barta bilowga koritaanka Boqortooyadii Cusmaaniyiinta, tallaabada labaadna waxay ahayd 1301. Labada tallaabo ee dagaalladii Nicomedia iyo Nicaea ee 1299 iyo 1301 waxay tusaale u yihiin 1838 iyo 1840. Bilowga wax sii sheegiddu waxa uu sawirayaa dhammaadka.

Nikomediya iyo Nisea labaduba si ku-meel-gaar ah ayay taariikhdooda uga noqdeen caasimado Rooma bari. Dabcan, Konstantinobol ayaa ugu dambayntii noqotay caasimadda bari sannadkii 330 ilaa 1453. Nikomediya iyo Nisea waxay astaan u yihiin dhacistaankii Konstantinobol; dhammaantood waxay ku dhaceen go'doomino Islaami ah oo calaamadeeyey gunaanadka olole uu Islaamku markii hore ku qabsaday dhulkaas, dabadeedna ku hantiyay magaalada caasimadda ah.

Go'doomintii koowaad ee afarta sano ah laga soo bilaabo 1333 ilaa 1337 waxay matalaysaa afarta sano ee 1449 ilaa 1453 markii wax sii sheegiddu dhammaatay. Saddex boqol iyo sagaashan iyo kow sano iyo shan iyo toban maalmood dabadeed Islaam waa la xannibaa, iyadoo Millerites-ku "kacaan" hoos yimaadda awoodda wax sii sheegidda ee lagu matalay astaamaha "soddon iyo siddeed iyo afartan," sida loogu matalay taariikhda alfa ee taariikhda Luulyo 27, 1299 iyo Luulyo 27, 1449. Kacitaanka Islaamka iyo kacitaanka rasuullada Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya waxaa lagu matalay calaamad tirooyin ah oo lagu dhisay xiriirka tirooyinka ee 38 iyo 40.

Yexesqeel toddoba iyo soddonaad, Islaamku waa farriinta dabaysha bari oo lagu neefsaday lafaha engegan ee meydadka ah si ay ugu istaagaan ciidan xoog weyn leh. Markuu yimaado farriintii Yexesqeel, kacitaanku wuu bilaabmaa, sida ay ku dhacday taariikhdii Millerite ee 1838 iyo 1840. Farriintaasu waxay timid 9/11, oo marka sharciga Axadda ee dhow imanayo la gaaro, lafahaasu waxay u istaagaan ciidan xoog weyn leh. Kor u qaadista ciidanka Ilaah sida kaniisadda guulaysata ee maalmaha ugu dambeeya waxaa lagu astaysay 1838 iyo 1840. Muddada 9/11 ilaa sharciga Axadda waxaa lagu astaysay 1840 ilaa 1844, hase yeeshee waxay sidoo kale astaysaa muddada ka bilaabmaysa December 31, 2023 ilaa kubbadaha dabka ee Nashville.

Rooma Bari

Laga bilaabo kala qaybsanaantii boqortooyada ee uu sameeyey Constantine kii koowaad (Weynaa), ilaa Constantine kii u dambeeyey, waxa ay u taagan tahay taariikhda nebiyadeed ee Rooma bari. Sidaas darteed, muddada nebiyadeed waxaa lagu calaamadeeyey aabbe nebiyaysan ama astaan ah iyo wiil, sida magacooda lagu metelay, in kastoo aanu jirin farac dhiig toos ah oo u dhexeeyey Constantine Weynaa iyo Constantine kii kow iyo tobnaad. Constantine kii koowaad iyo kii u dambeeyeyba sidoo kale nebiyad ahaan waxaa loogu metelay astaamaha alfa iyo oomega, aabbuhuna (alfa) wuxuu doortay Constantinople inay noqoto caasimadda, wiilkuna (oomega) wuxuu ku dhintay go'doomintii markii Constantinople ay joojisay inay noqoto caasimadda. Muddada nebiyadeed ee Rooma bari waxaa lagu calaamadeeyey Constantine kii koowaad iyo kii u dambeeyey. Muddada 150-ka sano ah ee bilaabatay Luulyo 27, 1299 waxay ka kooban tahay muddo 38 sano ah waxayna ku dhammaataa go'doomin 40 sano ah. Go'doomintaas waxay ahayd

astan u taagan 1449 ilaa 1453. Ololihii Nicomedia wuxuu ku bilaabmay dhul la qabsaday wuxuuna ku dhammaaday iyadoo la qabsaday caasimaddii dhulkaas. Sida Constantine kii koowaad iyo kii u dambeeyey, qabsashadii Nicomedia waxay ku bilaabatay aabbe (kii koowaad) waxayna ku dhammaatay wiil (kii u dambeeyey).

Afar sano

Go'doon afar sano ah oo ka dhacay bilowgii muddadii boqol iyo kontonka sannadood, taas oo horseedday afartaas sano ee ka bilaabmay dilligii Constantine kii ugu dambeeyey ee 1449 ilaa 1453, markaas oo Constantinople la hareereeyey oo dhacday. Wakhtigii wax sii sheegidda ee hooggii labaad, oo u taagnaa saddex boqol iyo sagaashan iyo kow sannadood iyo shan iyo toban maalmood, wuxuu bilaabmay 27-ka Luulyo, 1449, wuxuuna dhammaaday 11-ka Agoosto, 1840. Taariikhdaasu waxay calaamad u tahay bilowga muddo afar sannadood ah oo Sister White ay ugu yeedhay muujin ammaan badan leh oo ku saabsan awoodda Ilaah.

“Malaa'igta ku midoobaysa ku dhawaaqidda farriinta malaa'igta saddexaad waa inay dunida oo dhan ku iftiimisaa ammaanteeda. Halkan waxaa lagu sii sheegay hawl gaadhaysa dunida oo dhan iyo awood aan caadi ahayn. Dhaqdhaqaaqii imaatinka ee 1840–44 wuxuu ahaa muujin sharaf leh oo ka timid xoogga Ilaah; farriintii malaa'igta koowaadna waxaa la gaadhsiiyey goob kasta oo adeegyo wacdineed dunida ku taal, dalal qaarkoodna waxaa ka jiray xiisaddii diineed ee ugu weynayd ee laga markhaati kacay dal kasta tan iyo Dib-u-habayntii qarnigii lix iyo tobnaad; hase ahaatee, kuwaas waxaa ka sii weynaan doona dhaqdhaqaaqa xoogga badan ee ka dhici doona digniinta ugu dambaysa ee malaa'igta saddexaad.” The Great Controversy, 611.

Islaamka waa la xannibay 11-kii Agoosto, 1840, waxaana jiray muddo afar sano ah oo la jaanqaadaysa labadaba daadinta Ruuxa Quduuska ah ee Bentakostiga, iyo soo-degista malaa'igta xoogga badan ee Muujintii siddeed iyo tobnaad, markii “dhismayaasha waaweyn” ee New York lagu dhufatay Islaamka hoogga saddexaad 9/11. 9/11 waxay calaamad u tahay bilowga wakhtiga shaabadaynta ee boqol iyo afartan iyo afarta kun. Shaabadayntu waa muddo waqti ah, dhammaadka muddada shaabadayntuna wuxuu leeyahay astaamaha bilowga muddadaas. Markii Masiixu soo degay 9/11, wuxuu tusaale u ahaa Miikaa'iil oo soo degaya si uu u soo sara kiciyo labada markhaati 31-ka Diseembar, 2023, markii ay bilaabatay muddadii ugu dambaysay ee shaabadaynta.

Furaha ah oo ah dagaalkii Nineweh wuxuu u taagan yahay sii-daynyada kala duwan ee Islaamka, kuwaas oo keeni lahaa in Rooma bari la rido sannadkii 1453. Gudaha boqol iyo kontonka sannadood ee “shan bilood” ee aayadda tobnaad, bilowga iyo weliba dhammaadkuba waxay ka kooban yihiin muddo afar sannadood ah. Labadaas muddo ee afarta sannadood ahi waxay ku xiran yihiin gunaanadka saddex boqol iyo kow iyo sagaashan sannadood iyo shan iyo toban maalmood, kuwaas oo calaamadeeyey muddo afar sannadood ah laga bilaabo 1840 ilaa 1844, markaas oo Masiixu ku iftiimin lahaa “dhulka oo dhan ammaantiisa.” Sannadkii 1844, wakhtiga nebinnimadu mar dambe lama dabaqin, waayo wakhti wuxuu ahaan lahaa “wakhti dambe ma jiri doono.”

Oo ku dhaartay Kii nool weligiis iyo weligiis, oo abuuray samada iyo waxyaalaha ku jira, iyo dhulka iyo waxyaalaha ku jira, iyo badda iyo waxyaalaha ku jira, in wakhti dambe jiri doonin.

Muujintii 10:6.

1333 ilaa 1337, 1449 ilaa 1453, 1840 ilaa 1844

Saddexdaas sadar ee ka kooban xilliyo afar sano ah waxay la jaanqaadaan wakhtiga shaabadaynta laga bilaabo 9/11 ilaa xeerka Axadda, waxayna sidoo kale la jaanqaadaan fraktalka 9/11 ilaa xeerka Axadda ee laga matalay laga bilaabo Diisambar 31, 2023 ilaa Islaam mar kale la sii daayo si uu u geeyo kubbadaha dabka ee Nashville.

Jajabka nebiyadeed ee ka bilaabata Diseembar 31, 2023 ilaa kubbadihii dabka ee Nashville waxaa lagu tusaaleeyey saddex xilli oo nebiyadeed oo min afar sannadood ah, kuwaas oo dhammaantood la jaanqaadaya wakhtiga shaabadaynta ee ka bilaabma 9/11 ilaa sharciga Axadda. Sidaas darteed, afar markhaati ayaa aqoonsanaya taariikhda Diseembar 31, 2023 ilaa weerarkii Nashville, waxaana dagaalkii Nineveh uu yahay “furaha” markhaatiyaashan mid kasta. 1333, 1449, 1840 iyo 9/11 dhammaantood waxay ahaayeen dhibco rogmad ah—“furayaal.”

“Waxa jira duruus laga baranayo taariikhda waayihii hore; oo fiiro ayaa loo jeedinayaa kuwan, si kulli u wada gartaan in Ilaah uu maanta ku shaqeeyo isla habraacyadii uu weligiisba ku shaqayn jiray. Gacantiisa waxaa lagu arkaa shuqulkiisa iyo quruumaha dhexdoodaba hadda, si la mid ah sidii ay had iyo goorba u ahayd tan iyo markii injiilka markii ugu horraysay loogu dhawaaqay Aadan Ceeden dhexdeeda.”

“Waxaa jira waqtiyo ah meelaha rogmadka u noqda taariikhda quruumaha iyo tan kiniisadda. Maamulidda Eebbe gudaheeda, marka dhibaatooyinkan kala duwan ay yimaadaan, iftiinka waqtigaas ku habboon waa la bixiyaa. Haddii la aqbalo, horumar ruuxi ah ayaa yimaada; haddii la diido, hoos-u-dhac ruuxi ah iyo burbur baa ka dambeeya. Rabbigu eraygiisa ayuu ku muujiyey hawsha weerarka leh ee injiilka sida loo waday waagii hore, iyo sida loo wadi doono mustaqbalka, ilaa laga gaadho colaadda xidhitaanka, marka wakiillada Shaydaanku ay samayn doonaan dhaqaaqoodii ugu dambeeyey ee yaabka lahaa.” Bible Echo, August 26, 1895.

Nikomediya

Ka dib markii uu noqday boqor sannadkii 284, sannadkii 293, Diocletian wuxuu Nicomedia u doortay caasimadda bari ee Boqortooyadii Roomaanka markii uu si sharci ah boqortooyada ugu kala qaybiyey Bari iyo Galbeed, isaga oo aasaasay nidaamka Tetrarchy-ga. Nicomedia waxay dhowr iyo toban sano ahaan jirtay xarunta ugu weyn ee maamulka iyo millatariga ee Bariga. Constantine Weyn wuxuu u adeegsaday saldhig ka hor intuusan go’aansan inuu caasimadda cusub ka dhiso Byzantium ee u dhowaa (taas oo uu sannadkii 330 u bixiyey Constantinople). Xataa ka dib markii Constantinople ay noqotay caasimadda ugu weyn, Nicomedia weli waxay ahaan jirtay xarun goboleed oo weyn, iyadoo xeelad ahaan ku taallay xeebta bari ee Badda Marmara. Sidaas daraaddeed, in kastoo aanay ahayn caasimad joogto ah sida Rooma ama Constantinople, Nicomedia si rasmi ah ayaa loogu asteeyey caasimadda bari intii lagu jiray xilli kala-guur ah oo muhiim ah taariikhda Roomaanka. Bilowga boqol iyo kontonka sannadood waxaa la qabsadaa caasimad ka mid ah Rooma bari, dhammaadkiisuna waxaa la qabsadaa caasimad ka mid ah Rooma bari. Labada qabsashoba waxay ku jireen go’doomin.

Diocletian

Boqor Diocletian ayaa si rasmi ah Nicomedia uga dhigay caasimadda bari ee boqortooyadii Roomaanka markii uu hirgeliyey nidaamka Tetrarchy sannadkii 293. Nidaamka Tetrarchy wuxuu ka koobnaa qaybsanaan galbeed iyo bari ah oo boqortooyada ah; bari iyo galbeedba mid kastaa wuxuu lahaa boqor sare (Augusti) iyo boqor hoose (Caesar) si ay u buuxiyaan tirada afarta ah ee uu metelo erayga “tetrarchy”.

Alfa iyo Oomega

Diocletian waa calaamadda omega ee kaniisadda Smyrna, Nero-na waa calaamadda alfa. Constantine the Great waa calaamadda alfa ee kaniisadda Pergamos, Justinian-na waa calaamadda omega.

Qaybsanaantii “sharciga ahayd” ee Rooma u kala qaybisay bari iyo galbeed (taas oo aan sii waarin) waxaa fuliyey Diocletian, halka qaybsanaantii nebiyadeed ee Rooma u kala qaybisay bari iyo galbeed uu fuliyey Constantine. Intii lagu jiray taariikhda kiniisaddii labaad ee astaanta u ahayd cadaadiska, oo ay matalayso Smyrna, Rooma si sharci ah ayaa loogu kala qaybiyey bari iyo galbeed; taariikhda kiniisaddii saddexaad ee astaanta u ahayd tanaasulka, oo ay matalayso Pergamosna, Rooma si nebiyadeed ayaa loogu kala qaybiyey bari iyo galbeed. 293 waxay ahayd alfa, 330-na waxay ahayd oomega; May 11, 330-kiina, Constantine the Great wuxuu Constantinople u daahfuray inay noqoto caasimadda Boqortooyada.

Kala-qaybsanaantii sharciyeed ee uu sameeyey Diocletian sannadkii 293 waxay ku burburtay dagaalokeeye dabadeed dhacay, kaas oo socday ilaa Xeerkii Milan ee sannadkii 313, markaas oo Constantine oo bari ka talinayey iyo Licinius oo galbeed ka talinayey ay soo saareen Xeerkii Milan, iyaga oo Masiixiyadda sharciyeeyey, sidaasna si wax-ku-ool ah ku soo afjaray Tetrarchy-ga—nidaamkii afarta taliye ee is-waafaqsan, kaas oo ku dumay loollan u dhexeeya laba awoodood oo waaweyn (Constantine ee Galbeedka iyo Licinius ee Bariga). Kala-qaybsanaanta sharciyeed, oo horseedday burbur, waxay matalaysaa muddo labaatan sannadood ah oo ka bilaabmayso kala-qaybsanaan ilaa kala-qaybsanaan, labada kala-qaybsanaanna waxay dedejiyeen burburkii nidaamka.

Kaniisadda Simurna waxay ku bilaabatay Neero sannadkii 64, markii dabkii weynaa ee Rooma uu Neero u adeegsaday inuu ku silciyo Masiixiyiinta, kuwaas oo Neero ku eedeeyey inay dabkaas bilaabeen. Neero wuxuu calaamad u yahay bilowga silcinta, wuxuuna astaan u yahay silcinta ugu dambaysa ee maalmaha ugu dambeeya. Silcintaas ugu dambaysaa waxay sii socotaa ilaa xidhitaanka wakhtiga nimcada, marka ay awoodda baadarigu dhammaadkeeda gaadho iyadoo aanay jirin cid caawisa. Sidaas daraaddeed muddadii ugu horraysay ee silcintu waxay ku bilaabatay gubashadii Rooma, waxayna ku dhammaanaysaa gubashada Rooma.

Oo geesihii tobanka ahaa ee aad ku aragtay bahalka dushiisa, kuwanu waxay necbi doonaan dhilladii, oo waxay ka dhigi doonaan cidla iyo qaawan, oo waxay cuni doonaan hilibkeeda, oo dab bay ku gubi doonaan. Muujintii 17:16.

Kaniisadda Simurna waxay ku bilaabatay Nero sannadkii 64, markii dabkii weynaa ee Rooma uu Nero u adeegsaday inuu ku silciyo Masiixiyiinta, kuwaas oo uu Nero ku eedeeyey inay dabka shideen. Laba boqol iyo konton sannadood ka dib waxay ku dhammaatay sannadkii 313 iyadoo la soo saaray Xeerkii Milan. “Xeerka”asi waa dhammaadka muddadii labaatan sannadood ahayd ee ku bilaabatay kala-qaybsankii sharciyeed ee Diocletian, waxayna sidoo kale ahayd dhammaadka labada boqol iyo kontonka sannadood ee Simurna oo ku bilaabatay Nero. Labada boqol iyo kontonka sannadood ee silcinta ah ee ay matalayeen kaniisadda Simurna iyo Nero waxaa ku jiray tobanka sannadood ee silcintii ugu xumayd oo uu sababay Diocletian. Tobankaas sannadood ee silcintu waxay ahaayeen nuskii dambe ee labaatanka sannadood ee Diocletian oo ku bilaabmay kala-qaybintiisii sharciyeed ee boqortooyada sannadkii 293. Kala-qaybsankii sharciyeed ee bari iyo galbeed ee uu sameeyey Diocletian sannadkii 293 waxa ka bilaabmay muddo labaatan sannadood ah oo ka koobnayd laba xilli oo min toban sannadood ah.

Diocletian si sharci ah ayuu boqortooyada ugu kala qaybiyey bari iyo galbeed, sidaas awgeedna wuxuu astaan uga dhigay kala-qaybsanaanta nebiyadeed ee uu Constantine fuliyey. Kala-qaybsanaantii Diocletian waxay ahayd bari iyo galbeed, hase yeeshee waxay ka koobnayd laba taliye oo bari ka jiray iyo laba taliye oo galbeed ka jiray. Gobol kasta waxaa u yiil hal taliye sare iyo hal taliye ka hooseeya. 23-kii Febraayo, 303, Diocletian wuxuu soo saaray kii ugu horreeyey dhowr “amarro” ah oo ka dhan ah Masiixiyiinta, taasoo calaamad u noqotay bilowgii Cadaadiskii Weynaa, (oo sidoo kale loo yaqaan Cadaadiska Diocletianic), kaas oo ahaa cadaadiska ugu daran uguna baahsan ee Masiixiyiinta lagula kacay Boqortooyadii Roomaanka.

Oo malaa’igta kiniisadda Simurna ku taalna qor; Waxyaalahan waxaa leeyahay Kan ugu horreeya oo ugu dambeeya, kii dhintay oo haddana nool; Waan ogahay shuqulladaada, iyo dhibaataadaada, iyo saboolnimadaada, (laakiinse waad taajir tahay) oo waan ogahay cayda kuwa leh, Annagu Yuhuud baannu nahay, oo aan ahayn, laakiinse waa sunagogga Shayddaanka. Ha ka cabsan waxyaalahaas aad u xanuunsan doonto; bal eeg, Iblisku wuxuu qaarkiin ku tuuri doonaa xabsi, in laydin tijaabiyo; oo waxaad yeelan doontaan dhibaatayn toban maalmood ah: aamin ku noqo ilaa dhimashada, oo anna waxaan ku siin doonaa taajka nolosha. Kii dhego leh, ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha; Kii guulaysta dhimashada labaad waxba kama yeeli doonto. Muujintii 2:8–10.

Cadaadiska Weyn wuxuu sii socday intii ay talada hayeen kuwii ka dambeeyey Diocletian (gaar ahaan Galerius) ilaa 313, markaas oo uu ku dhammaaday Xeerkii Milan. Nero waa astaanta alfa ee cadaadiska, taas oo astaan u ahayd Diocletian sida cadaadiska omega ee muddada nebinnimada ee ay matalayso kaniisadda Smyrna. Cadaadisku wuxuu ku soo gabagaboobay guur siyaasadeed iyo heshiis dhexmaray Constantine oo bariga ka talinayey iyo Licinius oo galbeedka ka talinayey. Bishii Febraayo 313, Constantine iyo Licinius waxay ku kulmeen Milan, waxayna soo saareen Xeerkii Milan, kaas oo siiyey Masiixiyiinta (iyo kuwa kale) dulqaad diimeed oo ka hirgalay daafaha boqortooyada. Si loo xoojiyo isbahaysigooda siyaasadeed, Licinius wuxuu guursaday Constantia (walaasha ay kala bar wadaagaan Constantine) intii uu kulankani socday ama agagaarkiisa. Guurkan wuxuu ahaa isbahaysi siyaasadeed oo Roomaan ah oo caadi ah—wuxuu shaabadeeyey heshiiskii u dhexeeyey labada boqor, wuxuuna gacan ka geystay xasillinta boqortooyada si ku meelgaar ah ka dib sannado dagaal sokeeye ah. Isbahaysigu muddo dheer ma

sii waarin. Constantine iyo Licinius dabadeed way is la dagaallameen, Constantine-na wuxuu ka adkaaday Licinius sannadkii 324, isagoo noqday taliyaha keliya.

Laga soo bilaabo Nero ilaa Constantine waxaa rumoobay muddadii nebiyadeed ee Smurna oo ahayd laba boqol iyo konton sannadood, waxaana sannadkii 313 bilaabatay kiniisaddii Pergamos, taas oo ahayd kiniisadda tanaasulka, iyadoo ku dhammaatay kiniisaddii Thyatira sannadkii 538. Labada boqol iyo kontonka sannadood ee Smurna waxay matalayeen xilli cadaadis ah, waxaana dhammaadka muddada guud oo dhan cadaadistii Diocletian ay dhammaystirtay “tobankii maalmood” (toban sannadood) ee Muujintii, halkaas oo xilligii ugu darnaa ee cadaadisku uu matalayo jajab-qaabeed ka mid ah muddada guud. Tobankaas sannadood waa jajab-qaabeedka labada boqol iyo kontonka sannadood. Tobankaas sannadood waxay matalaan oomega-da cadaadistii Nero, dhammaadkoodana waxaa yimid kala-qaybsanaantii oomega ee boqortooyada ee bari iyo galbeed.

Guurka iyo Furriinka

Smurna waxay ka bilaabatay gubashadii Rooma sanadkii 64, waxayna dhammaatay laba boqol iyo konton sano ka dib, sanadkii 313, iyadoo la soo saaray Xeerkii Milano iyo guurkii siyaasadeed ee bari iyo galbeed. Fractal-ka tobanka sano ah ee cadaadisku wuxuu bilaabmay sanadkii 303, wuxuuna ku dhammaaday sanadkii 313 iyadoo la soo saaray Xeerkii Milano iyo guurkii siyaasadeed ee bari iyo galbeed. Labaatankii sano ee ku bilaabmay kala-qaybsanaantii sharciyeed ee bari iyo galbeed sanadkii 293 oo uu sameeyey Diocletian, waxay ku dhammaadeen sanadkii 313 guurkii siyaasadeed ee bari iyo galbeed. Heshiiskii guurka ee sanadkii 313 ee u dhexeeyey bari iyo galbeed wuxuu ku dhammaaday furriinkii 324, markaas oo Constantine ka adkaaday Licinius ee galbeed kana noqday taliyaha keliya ee Rooma. Furriinkii nebiyadeed ee 324 wuxuu yimid saddex sano ka dib sharcigii ugu horreeyey ee Axadda ee 321.

Toddobada iyo toddobada sannadood ee u dhexeeyey 313 ilaa 330 waxay tilmaamayaan guur siyaasadeed, dhammaadka silica uu matalayay Simurna iyo Nero, iyo bilowga kiniisadda tanaasulka ee uu matalayay Pergamos. Bilowgii Pergamos ee 313 xilligii guurka, waxa ku xigay bilowgii silica oo ka billowday sharcigii ugu horreeyey ee Axadda sannadkii 321. Taasna waxa ku xigay furriinkii nebiyadeed ee 324, kaas oo bari iyo galbeed ka dhigay hal boqortooyo oo hoos timaadda Constantine. Lix sannadood ka dib, 330, kala-qaybsanaantii bari iyo galbeed si nebiyadeed ayaa mar kale loo soo celiyey. Toddobada iyo tobankaas sannadood waxay metelayaan xilligii alfa ee kiniisadda Pergamos kaas oo sii socon lahaa ilaa kiniisadda Thyatira ay taariikhda nebiyadeed soo gaadho sannadkii 538. Xilligaas alfa ahi wuxuu meteli lahaa taariikh omega ah dhammaadka muddada ka bilaabmata 330 ilaa 538. Taariikhda omega ee Pergamos waxay meteshaa muddada 496, 508, iyo 533.

Toddoba iyo Toban Sano

Batolomayos kii dagaalkii Raafiya wuxuu boqor ahaa “toddoba iyo toban sannadood,” waxaana u dhexeeyey “toddoba iyo toban sannadood” dagaalkii Raafiya iyo dagaalkii Baaniyum. Toddoba iyo tobankaas sannadood waxay si astaan ahaan ah ula jaanqaadaan toddoba iyo tobanka

sannadood ee ka bilaabma 313 ilaa 330. Labada boqol iyo kontonka sannadood ee Smyrna ee Nero waxay horseedeen toddoba iyo tobanka sannadood ee ugu horreeyey ee kaniisadda Bergamos, waxayna ku xirmaan labada boqol iyo kontonka sannadood ee ka bilaabmay amarkii saddexaad ee 457BC, kaas oo ah barta bilowga 2300ka sannadood ee Daanyeel siddeed aayadda afar iyo tobnaad, waana aasaaska iyo tiirka dhexe ee Adventism-ka. Labada markhaati ee labada boqol iyo kontonka sannadood waxay la jaanqaadaan labada boqol iyo kontonka sannadood ee boqortooyada lixaad ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah, taas oo bilaabatay 1776 oo dhammaanaysa sannadkan 2026.

Hormuudkii Adventism-ku ma ay arkin mana ay fahmin toddoba iyo tobanka sannadood ee 313 ilaa 330, waayo 1844 weli xataa ma ay fahmin arrinta Sabtida maalinta toddobaad ama maalinta qorraxda. Hase ahaatee, waxay aqoonsadeen boqol iyo kontonka sannadood ee aayadda tobnaad ee Muujintii 9, taasina waxay noqotay barta bilowga ee xilli horseeday saddex boqol iyo sagaashan iyo kow sannadood iyo shan iyo toban maalmood oo ku dhammaaday Agoosto 11, 1840. Fahamkaas wuxuu soo saaray “muujin weyn oo xoogga Ilaah ah.”

Hormuudkii ma aqoonsan muddadii labaad ee boqol iyo kontonka sannadood ee ku jirta Muujintii sagaal. Fahamkoodii aasaasiga ahaa wuxuu metelaa saldhigga ay ku dhisan tahay “iftiinka cusub” ee Muujintii sagaal. Iftiinkaas waxaa lagu furaa “furaha” dagaalkii Nineweh. “Furahaas” wuxuu u saamaxayaa ardayga waxsii sheegidda inuu garto dhammaan boqortooyooyinka waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah ee lagu matalay Daanyeel iyo Muujintii. Baabuloon, Maadooy iyo Faaris, Giriig, boqortooyooyinkii Seleucid iyo Ptolemaic, boqortooyadii Maxamed, iyo si ka sii muhiimsan wuxuu weyneeyaa boqortooyada Rooma isaga oo aqoonsanaya koritaankii iyo dhicitaankii aan ahayn oo keliya Rooma, laakiin sidoo kale boqortooyooyinkii Rooma bari iyo Rooma galbeed, iyo sidoo kale Maraykanka (nebiga beenta ah), baabtiisnimada (bahalka) iyo Qaramada Midoobay (masduulaagii). Dhammaan koritaannada iyo dhicitaannada boqortooyooyinkan waxay ka marag kacayaan dhaqdhaqaaqyada masduulaagii, bahalkii iyo nebiga beenta ah ee ugu dambayntii dunida keena Armageddoon. Dhaqdhaqaaqaas waxaa lagu matalay lixda aayadood ee ugu dambeeya ee Daanyeel kow iyo toban, bilowga dhaqdhaqaaqaasna waxaa lagu matalay taariikhda qarsoon ee aayadda afartan.

Dagaalkii Nineweh wuxuu bixiyaa barta tixraaca ee nebiyannimada si loo waafajiyo markhaatiyada boqortooyadii Rooma, boqortooyooyinkii Rooma bari iyo galbeed, iyo Rooma baabawi ah, marka loo eego taxanaha dhacdooyinka wakhtiga dhammaadka. Sidaas darteed, dagaalkii Nineweh waa furaha si buuxda u iftiiminaya markhaatiyada nebiyannimo ee kala duwan ee Rooma; oo sida ku xusan aayadda afar iyo tobnaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad, waa Rooma tan dejisa muujintii. Furaha isu keenaya khadadkaas waa dagaalkii Nineweh.

Maqaalkeenna xiga waxaan ku bilaabi doonnaa inaan isu keenno shantii maqaal ee hore ee ka hadlayay hoogagga ku qoran Muujintii sagaal.